

Futbol Taraftarlarının Spor Kulüplerine Güven Düzeylerinin İncelenmesi (Yeni Malatyaspor Örneği)

Buğra Çağatay SAVAŞ¹, Emine ÖZTÜRK KARATAŞ¹, Özgür KARATAŞ²

ÖZET

Amaç: Bu araştırmanın amacı, futbol taraftarlarının spor kulüplerine güven düzeylerini incelemektir. Bir kulübün gelişmesini sağlayan unsurların başında taraftarları gelmektedir. Bu nedenle taraftarı oldukları spor kulübüne güven duymaları, desteklerinin sürekliliğini sağlamada önemli faktörlerden biridir.

Yöntem: Araştırma nicel araştırma türü tekniklerinden “tarama” modelinde ve betimsel olarak yapılmıştır. Araştırmanın örneklemini Malatya İlindeki Yeni Malatyaspor taraftarlarından, gönüllülük esasına göre kolayda örneklem metoduyla tespit edilen 427 taraftar oluşturmuştur. Araştırmada, Açak ve Karademir (2019) tarafından geliştirilen “Spor Kulübüne Güven Ölçeği” kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırmada, spor kulübüne duyulan güven düzeyinde, cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, meslek ve kendini tanımlama değişkenlerine göre anlamlı farklılıklar olduğu ($p<0.05$), gelir düzeyi değişkeninde ise anlamlı fark olmadığı ($p>0.05$) bulunmuştur.

Sonuç: Sonuç olarak, futbol kulübü taraftarlarına yönelik olarak yapılan bu araştırmada taraftarların spor kulübüne karşı güvenlerinin düşük düzeyde kaldığı bu durumun kulübün hedeflerine ulaşması için yeni tedbirler alarak yönetim ve antrenör değişikliğine gidilmesini gerektirebileceği, sportif başarının ancak ilave tedbirlerle mümkün olabileceği, kulüp yöneticilerinin, paydaşlarla görüş alış verişinde bulunmalarının faydalı olabileceği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: antrenör, futbol kulübü, güven, taraftar

ABSTRACT

Examination of The Trust Levels Of Football Fans in Sports Clubs (The Case of Yeni Malatyaspor)

Purpose: This study aims to examine the trust levels of football fans in sports clubs. The main elements that enable a club to develop are its supporters. For this reason, their trust in the sports club they support is one of the important factors in ensuring the continuity of their support.

Method: The research was carried out descriptively in the "scanning" model, one of the quantitative research techniques. The sample of the study consisted of 427 supporters from Yeni Malatyaspor supporters in Malatya province, who were determined by the easy sampling method voluntarily. In the study, the "Sports Club Trust Scale" developed by Açak and Karademir (2019) was used.

Results: : In the study, it was found that there are significant differences ($p < 0.05$) in the level of trust in the sports club, according to gender, age, education level, profession and self-definition variables, while there is no significant difference in the income level variable ($p > 0.05$).

Conclusion: In conclusion, in this study conducted for football club fans, the trust of the fans in the sports club remained low, this situation may require new measures to be taken to achieve the goals of the club, and the sport's success can only be possible with additional

¹ İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Spor Bilimleri ABD, Malatya/TÜRKİYE

² İnönü Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Spor Yöneticiliği Bölümü, Malatya/TÜRKİYE

measures, club managers and stakeholders have been interviewed. It can be said that it may be beneficial for them to do shopping.

Keywords: coach, football club, trust, fan.

GİRİŞ

Spor kulüpleri belirli kurallara göre kurulan, üyelerinin her birinin yetki ve sorumlulukları belli olan, amatör veya profesyonel spor branşları ile topluma hizmet veren, her yaş grubunun spor yapabileceği, tesis, araç ve gereçlere sahip olan, diğer bir yönü ile de yüksek performans sporcuların yetiştirilmesini hedefleyen özel hukuk kuruluşlarıdır (Genç, 1999).

Son on yılda sporun iyi yönetimine özellikle gelişmiş demokrasi ve hesap verebilirliğe duyulan ihtiyaca artan bir ilgi olmuştur. Taraftar güveni hakkındaki literatürde en baskın olarak öne çıkan bu iki iyi yönetim ilkesidir (García ve Welford, 2015)

Hamil ve ark.'nın (2000) taraftar kuruluşları temsilcilerinin kulübün yönetim kuruluna dahil edilmesiyle futbol kulüplerindeki demokratik süreçlerin geliştirileceğini savunmaktadırlar.

Kulüp yönetimi ile taraftarlar arasındaki diyalog ve istişare, iyi kurumsal yönetimi vurgulayan önemli bir unsurdur. Taraftarlar kulüplerin ve yöneticilerin faaliyetleri gibi kulübün performansını etkileyen konularda ayrıntılı bilgiler paylaşılmasını beklerler. Futbol taraftarları ile kulüpleri arasındaki ilişki, standart iş-müşteri ilişkisinden bir dizi nedenlerle farklıdır. Bunların en önemlisi futbol kulüpleri diğerlerinde benzeri görülmemiş bir "ortak" sadakati yaşarlar. Kulüpler paydaşlarla etkileşim kurmak için bazı sistemlere sahiptirler. Bunlar taraftar gruplarıyla veya taraftar dernekleriyle diyalog yönetim kurulunda taraftarların seçilmiş temsilcilerinin bulunması ve taraftar toplulukları ile bağlantı çalışmalarını içermektedir (Michie ve Oughton, 2005).

Futbolun küresel çekiciliği dünya çapındaki taraftarların ilgisini çekmesine ilave olarak sponsorluktan yayıncılığa, kulüp sahipliğinden yıldız oyuncuların kökenine kadar takip edilen evrensel bir oyundur. Aynı zamanda en çok taraftar kitlesini çeken spor dalıdır. Dünya çapında beş milyar futbol taraftarı bulunmaktadır. Bu taraftarlar, milli takımlarını, yerel bir kulübü, bir dünya kulübünü veya bir yıldız oyuncuyu destekleyebilmektedirler (FİFA, 2020).

Banyard ve Shevlin'e (2001) göre genel olarak spor, özelde ise futbol oyuncularının ve yöneticilerinin kişisel ve aile skandallarından kulüplerin mali ve organizasyonel yapı

sorunlarına kadar çeşitli nitelik ve büyüklükte sayısız krizle karşı karşıya kalmıştır. Bu durum kulüplerin sürekli dikkatini gerektirmektedir.

İnsanlar, birbirleri ile etkileşim içinde olan ve sürekli değişen kültürel, tarihi, sosyal ve hatta psikolojik faktörlerden etkilenirler. Bu nedenle tek tip taraftar tanımlaması yapılamaz. Aksine, her kulüpte farklılık gösteren taraftar kültürü ile karşılaşmak mümkündür. Bu nedenle taraftarları belirli kategorilere ayırmak imkânsızdır. Futbol taraftarları destekledikleri takıma duygusal ve kişisel olarak bağlıdır; ancak, homojen bir grup değildirler (UEFA, 2011).

Günümüz futbol endüstrisinin destekleyici faktörlerinden biri kuşkusuz taraftarlık olgusudur (Koçer, 2012). Taraftar, “spor, takım ve / veya sporcu ile ilgilenen ve onu takip eden bireyler” olarak tanımlanmaktadır (Wann ve ark., 2001). Kılıcıgil’e (2003) göre taraftar duygusal olarak spor olayına bağlanmış tüketicidir. Taraftarlık temel itibariyle takıma gönül veren kişilerin katılımı ile gerçekleştirilen bir “kent ritüeli”dir (Taşmektepligil ve ark., 2015).

Taraftarlık genel olarak futbolun ve/veya çoğunlukla sadece taraftarı olunan takımın kişinin bireysel/kolektif kimliğinde ve hayatında önemli hatta merkezi rol oynadığı psikolojisinin takımın futbol başarısına bağlı olduğu durumu ifade etmektedir (Hatipoğlu-Aydın ve Aydın, 2007). Taraftarlar için bir takımın saha performansı ve sezon sonunda ligi bitirme sırası o takımı desteklemeye devam isteğinin önemli belirleyicilerindedir (Theodorakis ve Alexandris, 2008).

Mullin ve ark., (2000), taraftar tiplerini beş ana başlık altında toplamışlardır:

Geçici Taraftar: Belirli bir zaman dilimindeki belirli bir aktivite sırasında taraftarlık özelliği gösteren ve daha sonra bunu devam ettirmeyen taraftar tipidir.

Yerel Taraftar: Temel belirleyici kısıt coğrafyadır. Yerel taraftar kendini bağlı hissettiği coğrafyanın bir takımı ile özdeşleştirir ve bu nedenle o takımı destekler.

Adanmış Taraftar: Zaman ve mekân kısıtlarını zihnen terk etmiş bir takımı düzenli olarak takip eden o takıma dair sahiplenme duyguları yaşayan kendini o takıma oyuncularına ve değerlerine bağlı hisseden taraftar biçimidir.

Fanatik Taraftar: Adanmış taraftar gibi kendini takım üzerinden tanımlama, sahiplenme duygularını yoğun olarak taşımakla birlikte daha da ileriye gidip bu kimliği sürekli olarak toplumsal alanda yansıtan ve bu özellikleri ile aile, sevgili, arkadaş grubu tarafından kabul görmüş taraftar tipidir.

Disfonksiyonel Taraftar: Kimliğinin en önemli bileşeni olarak taraftarlığını görür. Bu tip taraftarlar toplumsal olarak kabul görmeyen davranış biçimleri sergileyebilmektedir (Mullin ve ark., 2000).

Scholz'a (2016) göre spor katılımcıları, aktif olmayan seyirciler, taraftarları, fanatikler ve holiganlar şeklinde ayrılabilirler.

Samra ve Wos (2014) ise üç çeşit ana taraftar tipi olduğunu belirtmektedirler:

-Geçici taraftar

-Sadık taraftar

-Fanatik taraftar.

Bir spor faaliyetini doğrudan ya da medya aracılığıyla izleyen kişiye seyirci, takımına bağlı olan, onu ya da sporcularını takip eden, onlara olumlu duygular besleyen, destekleyen ve futbolla ilgili arzularını bu şekilde karşılayan kişiye taraftar (Aslanoğlu, 2005), tuttuğu takıma aşırı derecede tutkuyla bağlanmış olan kişiye ise fanatik denilmektedir (Koruç ve ark., 2004).

Yıldırım'a (2018) göre futbol kulüpleri, tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de çeşitli krizlere maruz kalmaktadır. Bu krizler, finansal krizler, futbolculardan kaynaklanan krizler, yönetim krizleri, teknik direktörlerden kaynaklanan krizler ve taraftarlardan kaynaklanan krizler olarak sıralanabilir. Güvenilir kulüpler, taraftarların sürekli desteğini kazanabilirler. Taraftarların, kulübünün samimiyetine inanmaları durumunda başarısız sonuçları önemsemedikleri görülmektedir. Bir spor kulübünün faaliyetlerini sürdürebilmesi için başarı yanında itibar ve imajını da güçlendirerek hedef kitlede güven ve aidiyet inşa etmesi gerekmektedir (Yıldırım, 2018).

Profesyonel futbol takımları ve taraftarlar birbirlerini tamamlayan iki bütündür. Bu iki unsur birbirlerinin talepleri doğrultusunda oluşmuştur. Biri olmadan diğerdinden bahsedilmesi söz konusu olamaz. Spor seyircisi (tarafsız) serbest zamanlarında spor olaylarını takip eden kişi olarak tanımlanabilirken, taraftarlık ise bireylerin kendilerini takıma veya oyunculara adama derecesi olarak ifade edilmiş ve bu yönü ile seyirci kavramından ayrılmıştır. Taraftar, spor kulüplerinin faaliyetlerini destekleyen, kulübün hizmetlerini belirli bir ücret ödeyerek satın alan ve kulübün esas pazarını oluşturan halk kitlesi olarak tanımlanmıştır. Buradan hareketle spor seyirciliği bir spor olayını sadece gözlemleyen kişiden oldukça özdeşleşmiş taraftara doğru sınıflandırılabilir (Soygüden ve ark., 2016).

Bir spor kulübünün gelişmesini sağlayan unsurların başında taraftarları gelmektedir. Kulüplerin gelirlerine bakıldığında taraftarların satın aldığı biletlerden oluşan maç günü gelirleri ve diğer ticari ürün ve hizmetlerden oluşan kalemler dikkat çekmektedir. Taraftar sayısının artırılmasını sağlayan unsurlardan biri kulübün başarılı olmasıdır (Yıldırım, 2018).

Kulübün başkanı veya yönetim kurulu üyesi pozisyonundaki spor yöneticilerinin görevi takımın performansını genel çerçevede değerlendirmek, müşteri konumundaki taraftarın beklentilerine ve çevredeki değişimlere cevap vermek üzere geleceğe dönük kararlar alıp uygulamaktır (Atkinson, 1997).

Sportif başarısızlıkta eleştiriler antrenör ve kulüp yöneticilerine yöneltilmektedir. Spor yöneticilerinin karşılaştıkları zorlukları aşılabilmesi için kulüp içerisinde farklı yönetsel görevler üstlenmiş ancak ortak amaca hizmet eden antrenör ve kulüp yöneticilerinin arasında büyük bir uyumun olması gerekmektedir. Hangi kademedede olursa olsun yöneticiler arasındaki uyumsuzluk takıma yansiyacak ve bu durum kulüp içindeki herkesi olumsuz etkileyecektir (Or, 2008).

Certel ve ark.,'na (2018) göre antrenör, sporcunun başarısı için spor becerilerini ve gelişimini sağlamak için antrenörlük lisansı almış spor eğitimcisi olarak tanımlanabilir.

Vanek (1971), antrenörü, “teknisyen olarak gerekli bilgileri, bilimin ışığında sporcunun başarısı için kullanan, daha sonra bu bilgileri spor becerileri ve stratejiler ile birleştiren ve farklı mizaçlardaki insanlara uygulayabilen kişi olarak tanımlarken, antrenörün iyi bir organizatör, etkili bir yönetici, motive edici ve sporcuya bağımsızlığını, yeterliliğini kazandıran bir eğitimci olması gerektiği de” vurgulamıştır.

UEFA Raporuna göre, 2019-2020 sezonunda UEFA Şampiyonlar Ligi ve Avrupa Liginde grup aşamasına kalan kulüplerin;

- Son bir yılda % 50'si A takım antrenörünü değiştirmiştir.
- A takım antrenörlerinin yaş ortalaması 48.6'dır.
- Sadece % 6'sı beş yıldır takımın başındadır.
- Şampiyonlar Ligi grup aşamalarında 9 antrenörün, Avrupa Ligi grup aşamalarında 15 antrenörün ilk antrenörlük tecrübeleridir.
- UEFA dışı bir bölgeden antrenör çalıştıran kulüp sayısı 4'tür (UEFA, 2020).

Mayer ve ark., (1995) güveni, bir tarafın diğersinin belirli bir eylemi gerçekleştireceği beklentisine dayanarak başka bir tarafın eylemlerine karşı savunmasız olma isteği olarak tanımlamıştır.

Aljazzaf ve ark.,'na (2010) göre güven karşıdakini izleme veya kontrol etme kabiliyetine bakılmaksızın ve olumsuz sonuçlar ortaya çıkabilse bile belirli bir bağlamda vaat edileni yapmak için o kişiye güvenme isteğidir. Dolayısıyla güven olumlu beklenti ve istekliligidir (San-Fu ve ark., 2017).

Barbalet'e (2011) göre güvenin temeli güveni verenin bu bağımlılığın sonucuna ilişkin bilgi yokluğuna rağmen bir başkasına bağımlı olma seçiminde yer aldığından herhangi bir tatmin edici güven açıklaması böyle bir güvenin altında yatan mekanizmanın hesabına dayanmalıdır. Sonucu ile ilgili kanıt yokluğunda hareket etme taahhüdü gerektiren bir eylem yöntemi olarak güven hem duygusal kaygıyı hem de duygusal katılımı içerir.

Resnick ve ark.'na (2000) göre güvenin oluşmasına etkili olan faktörlerden ilki zaman içinde etkileşim kurulduğunda geçmiş etkileşimlerin karşı tarafın yetenekleri ve eğilimi hakkında bilgi vermesi, ikincisi ise gelecekteki etkileşimlerde karşılıklılık veya misilleme beklentisidir. İnsanların gelecekteki etkileşimlerde birbirlerinin geçmişini göz önünde bulunduracaklarına dair beklenti kişilerin güvene dayalı davranışlarını kısıtlamaktadır. Bununla birlikte yabancılar arasında güven inşa etmek çok daha zordur.

Myers ve ark., (2006) oyuncular bakımından antrenör yeterliğinin motivasyon, oyun stratejisi, teknik ve karakter oluşturma boyutlarını içerdiğini belirtmektedirler.

Taraftarlarla olan ilişkiler kulübün itibarı ve güveni açısından önem taşımaktadır. Kulübe duyulan güven ile taraftar desteği doğru orantılıdır. Güvenin azalması taraftar desteğinin de azalması anlamına gelecektir. Taraftar desteğinin azalması kulüpte ekonomik ve diğer krizleri beraberinde getirecektir (Yıldırım, 2018). Bu noktadan hareketle, bu araştırmanın amacı; katılımcıların Yeni Malatyaspor kulübüne duydukları güveni belirlemektir.

YÖNTEM

Araştırmanın Türü

Araştırma Karasar (2007) tarafından “geçmişte ya da halen var olan bir durumu. olayı, bireyleri veya nesnelere kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlamaya çalışılan araştırma yaklaşımı” olarak tanımlanan, nicel araştırma türü tekniklerinden “tarama” modelinde, betimsel bir çalışmadır (Şahin-Kütük, 2012).

Araştırma Grubu: Araştırmanın örneklemini Malatya İlindeki Yeni Malatyaspor taraftarlarından gönüllülük esasına göre kolayda örneklem metoduyla tespit edilen 427 taraftar oluşturmuştur. Araştırma 25 Ocak, 16 Şubat 2021 tarihleri arasında yapılmıştır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada, Açak ve Karademir (2019) tarafından geliştirilen “Spor Kulübüne Güven Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek 22 madde ve üç alt boyutludur. Birinci alt boyut Antrenöre Güven (Cronbach-Alpha:0.991), İkinci alt boyut Başkan Güven (Cronbach-Alpha:0.978) ve üçüncü alt boyut Sporcuya Güven (Cronbach-Alpha:0.987) alt boyutudur. Ölçek, 5’li likert tipinde Kesinlikle Katılmıyorum (1), Katılmıyorum (2), Kararsızım (3), Katılıyorum (4) ve Kesinlikle Katılıyorum (5) şeklinde kodlanmıştır. Antrenöre güven boyutunun 1’inci ve 5’inci maddeleri ters kodlanmaktadır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 22 en yüksek puan 110’dur. Alınacak puanın yükselmesi güven düzeyinin de yükseldiğini göstermektedir.

Bu araştırmada yapılan analizler sonucunda ölçek geneli için Cronbach-Alpha güvenilirlik katsayısı 0.882 bulunmuştur. Alt boyutlarda ise, Antrenöre Güven için 0.920, Kulüp Başkanına Güven için 0.925 ve Sporcuya Güven için 0.821 olarak bulunmuştur.

Yapılan istatistiki analizler sonucunda elde edilen puan ortalamalarına göre spor kulübüne güven derecesinin belirlenmesinde Tablo 1.’de gösterilen değerlendirme tablosu kullanılmıştır.

Tablo 1. Değerlendirme Tablosu

İstatistiksel puan Ortalaması	Güven derecesi
1 -1.8 puan arası	Çok Düşük
1.9 - 2.6 puan arası	Düşük
2.7 - 3.4 puan arası	Orta
3.5 - 4.2 puan arası	Yüksek
4.3 - 5 puan arası	Çok yüksek

Ayrıca örneklemin demografik özelliklerini belirlemek amacıyla araştırmacılar tarafından düzenlenen kişisel bilgi formu kullanılmıştır.

Verilerin Analizi

Çalışmada elde edilen bulgular değerlendirilirken istatistiksel analizler için istatistik paket programı kullanılmıştır. Çalışma verilerinin çözümlenmesinde frekans, aritmetik ortalama, standart sapma, yüzde gibi betimsel istatistiklerden faydalanılmıştır. Verilerin normal dağılıma uygunluğu skewness ve kurtosis değerleri, homojenliği ise Levene testi ile

değerlendirilmiştir. Parametrik testlerden bağımsız gruplar t-testi ve tek yönlü ANOVA testleri kullanılmıştır. İstatistikî analizlerde anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak seçilmiştir.

BULGULAR

Araştırmada görüşlerine başvuru alan örneklemeye ait bilgiler Tablo 1.'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Taraftarların demografik özellikleri

Taraftar	Özellikler	f	%
Cinsiyet	Erkek	369	86.4
	Kadın	58	13.6
Yaş	18-25	130	30.4
	26-33	83	19.4
	34-41	78	18.3
	42-49	84	19.7
	50 ve üzeri	52	12.2
Meslek	İşçi	78	18.2
	Esnaf	99	23.1
	Memur	93	21.7
	Öğrenci	123	28.8
	Diğer*	34	7.9
Eğitim	İlköğretim	79	18.5
	Lise	138	32.3
	Üniversite	126	29.5
	Lisansüstü	84	19.7
Medeni durum	Evli	251	58.8
	Bekâr	176	41.2
Gelir durumu	0-1500	104	24.4
	1501-3000	124	29.0
	3001-4500	94	22.0
	4501-6000	57	13.3
	6001 ve üzeri	48	11.2
Kendini tanımlama	Holigan	64	15.0
	Fanatik	87	20.4
	Taraftar	111	26.0
	Seyirci	99	23.2
	TV izleyicisi	66	15.5
Toplam		427	100

(Diğer meslek sahipleri: Avukat, doktor, inşaat mühendisi, mimar, elektrik mühendisi, güvenlik görevlisi, çevre mühendisi, tıbbi sekreter, mimar, çevre mühendisi ve iç mimarlardan oluşmaktadır.)

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılan taraftarların, 369'unun erkek (% 86.4), 130'unun (% 30.4) 18-25 yaş aralığında, 123'ünün (% 28.8) öğrenci, 138'inin (% 32.3) lise mezunu, 251'inin (% 53.9) evli, 124'ünün (% 29.0) gelirinin 1501-3000 TL arasında olduğu ve 111 (% 26.0) katılımcının kendini "taraftar" olarak tanımladığı görülmektedir.

Tablo 2. Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre spor kulübüne güvenleri ile ilgili bağımsız örneklem t testi sonuçları

Boyut	Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	t	p
Antrenöre Güven	Erkek	369	1.963	0.885	-6.958	0.000
	Kadın	58	2.795	0.526		
Kulüp Başkanına Güven	Erkek	369	1.901	0.882	-8.030	0.000
	Kadın	58	2.867	0.611		
Sporcuya Güven	Erkek	369	3.305	0.755	-4.017	0.000
	Kadın	58	3.721	0.558		
Ölçek Geneli	Erkek	369	2.309	0.555	-10.225	0.000
	Kadın	58	3.070	0.283		

($p < 0.05$)

Tablo 2 incelendiğinde katılımcıların cinsiyetlerine göre alt boyutlarda ve ölçek genelinde erkek katılımcıların güven düzeyleri ile kadın katılımcıların güven düzeyleri arasında anlamlı bir fark olduğu ($p < 0.05$) bulunmuştur. Alt boyutlarda ve ölçek genelinde erkek katılımcıların güven düzeylerinin kadın katılımcılardan daha düşük olduğu görülmektedir. Ölçek genelinde erkeklerin güven düzeylerinin ($\bar{X}=2.030$ -düşük) kadınların güven düzeylerinden ($\bar{X}=3.070$ -orta) düşük olduğu görülmektedir. Bir başka ifadeyle, erkek katılımcıların spor kulübüne kadın katılımcılardan daha az güvendikleri bulunmuştur. Katılımcıların cinsiyetlerine göre güven düzeylerinin erkeklerde düşük ve kadınlarda orta düzeyde olduğu, erkek ve kadınların en fazla sporcuya güvendikleri, antrenör ve kulüp başkanına ise daha az güvendikleri söylenebilir.

Tablo 3 incelendiğinde katılımcıların yaş değişkenine göre ölçek genelinde ve iki alt boyutta (antrenöre güven ve kulüp başkanına güven) güven düzeyleri arasında anlamlı düzeyde fark olduğu ($p < 0.05$) bulunmuştur. Bir alt boyutta (sporcuya güven) ise anlamlı fark bulunmamıştır ($p > 0.05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu anlamak üzere Levene testi ile homojenlik kontrolü ve post hoc (tukey) testi yapılmıştır. Tukey testi sonucunda gruplar arasındaki farklılıklar ile ilgili ulaşılan bulgular aşağıya çıkarılmıştır.

Antrenöre güven alt boyutunda, yaş gruplarının aritmetik ortalamaları bakımından en yüksek puanın 18-25 yaş grubunda ($\bar{X}=2.605$ -düşük), en düşük ortalamanın ise 50 ve üzeri yaş grubunda ($\bar{X}=1.500$ -çok düşük) olduğu bulunmuştur. Antrenöre güven alt boyutunun puan ortalamasının ($\bar{X}=2.076$ -düşük) olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Katılımcıların yaş değişkenine göre spor kulübüne güvenleri ile ilgili tek yönlü anova testi sonuçları

Alt Boyut	Yaş	N	\bar{X}	SS	F	p	Tukey Gruplar	p
Antrenöre Güven	18-25 (1)	130	2.605	0.804	34.827	0.000	1>2	0.040
	26-33 (2)	83	2.297	0.782			1>3	0.000
	34-41 (3)	78	1.928	0.839			1>4	0.000
	42-49 (4)	84	1.533	0.650			1>5	0.000
	50 ve üzeri (5)	52	1.500	0.789			2>3	0.023
							2>4	0.000
							2>5	0.000
Toplam	427	2.076	0.892	3>4	0.011			
				3>5	0.019			
Kulüp Başkanına Güven	18-25 (1)	130	2.548	0.969	27.706	0.000	1>2	0.011
	26-33 (2)	83	2.1773	0.775			1>3	0.000
	34-41 (3)	78	1.9194	0.844			1>4	0.000
	42-49 (4)	84	1.5425	0.639			1>5	0.000
	50 ve üzeri (5)	52	1.472	0.648			2>4	0.000
							2>5	0.000
							3>4	0.029
Toplam	427	2.0325	0.912	3>5	0.020			
Sporcuya Güven	18-25 (1)	130	3.445	0.854	2.323	0.056	-	-
	26-33 (2)	83	3.415	0.601				
	34-41 (3)	78	3.404	0.866				
	42-49 (4)	84	3.320	0.651				
	50 ve üzeri (5)	52	3.089	0.765				
	Toplam	427	3.362	0.745				
Ölçek Geneli	18-25 (1)	130	2.807	0.583	49.356	0.000	1>2	0.006
	26-33 (2)	83	2.572	0.481			1>3	0.000
	34-41 (3)	78	2.304	0.466			1>4	0.000
	42-49 (4)	84	2.046	0.371			1>5	0.000
	50 ve üzeri (5)	52	1.924	0.422			2>3	0.005
							2>4	0.000
							2>5	0.000
Toplam	427	2.412	.587	3>4	0.007			
				3>5	0.000			

(p<0.05)

Kulüp başkanına güven alt boyutunda, yaş gruplarının aritmetik ortalamaları bakımından en yüksek puanın 18-25 yaş grubunda (\bar{X} =2.548-düşük), en düşük ortalamanın ise 50 ve üzeri yaş grubunda (\bar{X} =1.472-çok düşük) olduğu bulunmuştur. Katılımcıların kulüp başkanına güven düzeylerinde 18-41 yaş aralığında anlamlı fark olduğu (p<0.05), 42-49 ile 50 ve üzeri yaş grupları arasında ise anlamlı bir fark olmadığı (p>0.05) görülmüştür. Kulüp başkanına güven alt boyutunun puan ortalamasının (\bar{X} =2.032-düşük) olduğu görülmektedir.

Sporcuya güven alt boyutunda ise, araştırmaya katılanların güven düzeyleri arasında anlamlı bir fark olmadığı (p>0.05) bulunmuştur. Sporcuya güven alt boyutunda, yaş gruplarının aritmetik ortalamaları bakımından en yüksek puanın 18-25 yaş grubunda (\bar{X} =3.445-orta), en düşük ortalamanın ise 50 ve üzeri yaş grubunda (\bar{X} =3.089-orta) olduğu

bulunmuştur. Sporcuya güven alt boyutunun puan ortalamasının (\bar{X} =3.362-orta) olduğu görülmektedir.

Ölçek ortalamasına bakıldığında, yaş gruplarının aritmetik ortalamaları bakımından en yüksek puanın 18-25 yaş grubunda (\bar{X} =2.807-orta), en düşük ortalamanın ise 50 ve üzeri yaş grubunda (\bar{X} =1.924-düşük) olduğu bulunmuştur. Ölçek genelinin puan ortalamasının (\bar{X} =2.412-düşük) olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılanların spor kulüplerine güven düzeylerinde aritmetik ortalamalar bakımından ölçek geneli ve alt boyutlarında, yaş büyüdükçe güven düzeyinde genel olarak bir azalma olduğu söylenebilir.

Tablo 4. Katılımcıların meslek değişkenine göre spor kulübüne güvenleri ile ilgili tek yönlü anova testi sonuçları

Alt Boyut	Meslek	N	\bar{X}	SS	F	p	Tukey Gruplar	p
Antrenöre Güven	İşçi (1)	78	2.662	0.850	40.608	0.000	1>2	0.022
	Esnaf (2)	99	2.334	0.714			1>3	0.000
	Memur (3)	93	1.988	0.815			1>4	0.000
	Öğrenci (4)	123	1.423	0.829			1>5	0.000
	Diğer* (5)	34	1.068	0.175			2>3	0.003
							2>4	0.000
	Toplam	427	2.076	0.892			2>5	0.000
							3>4	0.000
							3>5	0.000
Kulüp Başkanına Güven	İşçi (1)	78	2.701	0.896	32.660	0.000	1>2	0.000
	Esnaf (2)	99	2.209	0.850			1>3	0.000
	Memur (3)	93	1.902	0.791			1>4	0.000
	Öğrenci (4)	123	1.476	0.765			1>5	0.000
	Diğer* (5)	34	1.159	0.289			2>3	0.018
							2>4	0.000
	Toplam	427	2.032	0.912			2>5	0.000
							3>4	0.010
							3>5	0.000
Sporcuya Güven	İşçi (1)	78	3.555	0.639	8.265	0.000	1>5	0.000
	Esnaf (2)	99	3.439	0.711			2>5	0.000
	Memur (3)	93	3.339	0.758			2>4	0.000
	Öğrenci (4)	123	3.336	0.681			2>5	0.000
	Diğer* (5)	34	2.735	0.846			3>4	0.010
							3>5	0.000
	Toplam	427	3.362	.745			4>5	0.002
Ölçek Geneli	İşçi (1)	78	2.917	0.593	75.541	0.000	1>2	0.000
	Esnaf (2)	99	2.594	0.450			1>3	0.000
	Memur (3)	93	2.329	0.361			1>4	0.000
	Öğrenci (4)	123	1.962	0.507			1>5	0.000
	Diğer* (5)	34	1.552	0.216			2>3	0.000
							2>4	0.000
	Toplam	427	2.412	0.587			2>5	0.000
							3>4	0.000
							3>5	0.000
							4>5	0.000

(p<0.05)

(Diğer meslek sahipleri: Avukat, doktor, inşaat mühendisi, elektrik mühendisi, güvenlik görevlisi, çevre mühendisi, tıbbi sekreter, mimar, çevre mühendisi ve iç mimarlardan oluşmaktadır).

Tablo 4 incelendiğinde, katılımcıların meslek değişkenine göre ölçek genelinde ve alt boyutlarda güven düzeyleri arasında anlamlı düzeyde fark olduğu ($p<0.05$) bulunmuştur. Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu anlamak üzere Levene testi ile homojenlik kontrolü ve post hoc (Tukey) testi yapılmıştır. Tukey testi sonucunda gruplar arasındaki farklılıklar ile ilgili ulaşılan bulgular aşağıya çıkarılmıştır.

Antrenöre güven alt boyutunda, meslek gruplarının aritmetik ortalamaları bakımından en yüksek puanın işçi grubunda ($\bar{X}=2.662$ -düşük), en düşük ortalamanın ise diğer meslekler grubunda ($\bar{X}=1.068$ -çok düşük) olduğu bulunmuştur. Güven düzeyinin işçi, esnaf, memur, öğrenci ve diğer meslekler olmak üzere azalarak değiştiği görülmektedir.

Kulüp başkanına güven alt boyutunda, yaş gruplarının aritmetik ortalamaları bakımından en yüksek puanın işçi grubunda ($\bar{X}=2.701$ -orta), en düşük ortalamanın ise diğer meslekler grubunda ($\bar{X}=1.159$ -çok düşük) olduğu bulunmuştur. Katılımcıların kulüp başkanına güven düzeylerinde işçi, esnaf, memur şeklinde azalarak sıralandığı, öğrenciler ile diğer meslek grupları arasında anlamlı bir fark olmadığı ($p>0.05$) (çok düşük) görülmüştür.

Sporcuya güven alt boyutunda, meslek gruplarının aritmetik ortalamaları bakımından en yüksek puanın işçi grubunda ($\bar{X}=3.555$ -yüksek), en düşük ortalamanın ise diğer meslekler grubunda ($\bar{X}=3.735$ -yüksek) olduğu bulunmuştur. Sporcuya güven alt boyutunda da diğer alt boyutlardaki azalan sıralamanın devam ettiği görülmektedir.

Ölçek ortalamasına bakıldığında, meslek gruplarının aritmetik ortalamaları bakımından en yüksek puanın işçi grubunda ($\bar{X}=2.917$ -orta), en düşük ortalamanın ise diğer meslekler grubunda ($\bar{X}=1.552$ -çok düşük) olduğu bulunmuştur. Ölçek genelinde de aritmetik puan ortalamasının alt boyutlardaki azalan sıralamanın aynı şekilde olduğu görülmektedir.

Tablo 5 incelendiğinde katılımcıların eğitim düzeyi değişkenine göre ölçek genelinde ve alt boyutlarda güven düzeyleri arasında anlamlı düzeyde fark olduğu ($p<0.05$) bulunmuştur. Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu anlamak üzere Levene testi ile homojenlik kontrolü ve post hoc (Tukey) testi yapılmıştır. Tukey testi sonucunda gruplar arasındaki farklılıklar ile ilgili ulaşılan bulgular aşağıya çıkarılmıştır.

Tablo 5. Katılımcıların eğitim düzeyi değişkenine göre spor kulübüne güvenleri ile ilgili tek yönlü anova testi sonuçları

Alt Boyut	Eğitim düzeyi	N	\bar{X}	SS	F	p	Tukey Gruplar	p
Antrenöre Güven	İlköğretim (1)	79	2.641	.865	48.106	0.000	1>2	0.015
	Lise (2)	138	2.313	.721			1>3	0.000
	Üniversite (3)	126	1.988	.815			1>4	0.000
	Lisansüstü (4)	84	1.287	.692			2>3	0.004
	Toplam	427	2.076	.892			2>4	0.000
							3>4	0.000
Kulüp Başkanına Güven	İlköğretim (1)	79	2.683	.904	39.010	0.000	1>2	0.000
	Lise (2)	138	2.193	.849			1>3	0.000
	Üniversite (3)	126	1.892	.798			1>4	0.000
	Lisansüstü (4)	84	1.365	.654			2>3	0.014
	Toplam	427	2.032	.912			2>4	0.000
							3>4	0.000
Sporcuya Güven	İlköğretim (1)	79	3.525	.689	3.153	0.025	1>4	0.014
	Lise (2)	138	3.390	.778				
	Üniversite (3)	126	3.354	.751				
	Lisansüstü (4)	84	3.174	.699				
	Toplam	427	3.362	.745				
Ölçek Geneli	İlköğretim (1)	79	2.895	.622	75.706	0.000	1>2	0.000
	Lise (2)	138	2.567	.481			1>3	0.000
	Üniversite (3)	126	2.330	.360			1>4	0.000
	Lisansüstü (4)	84	1.826	.459			2>3	0.000
	Toplam	427	2.412	.587			2>4	0.000
							3>4	0.000

(p<0.05)

Antrenöre güven alt boyutunda eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları bakımından en yüksek puanın ilköğretim grubunda (\bar{X} =2.641-düşük), en düşük ortalamanın ise lisansüstü grubunda (\bar{X} =1.287-çok düşük) olduğu bulunmuştur.

Kulüp başkanına güven alt boyutunda eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları bakımından en yüksek puanın ilköğretim grubunda (\bar{X} =2.683-düşük), en düşük ortalamanın ise lisansüstü grubunda (\bar{X} =1.365-çok düşük) olduğu bulunmuştur.

Sporcuya güven alt boyutunda eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları bakımından en yüksek puanın ilköğretim grubunda (\bar{X} =3.525-yüksek), en düşük ortalamanın ise lisansüstü grubunda (\bar{X} =3.174-orta) olduğu bulunmuştur.

Ölçek ortalamasına bakıldığında eğitim düzeyi gruplarının aritmetik ortalamaları bakımından en yüksek puanın işçi grubunda (\bar{X} =2.895-orta), en düşük ortalamanın ise diğer meslekler grubunda (\bar{X} =1.826-çok düşük) olduğu bulunmuştur.

Güven düzeyinin aritmetik ortalamalarının alt boyutlarda ve ölçek genelinde ilköğretim, lise, üniversite ve lisansüstü olmak üzere azalarak değiştiği görülmektedir.

Tablo 6. Katılımcıların medeni durumlarına göre spor kulübüne güvenlerinin bağımsız örneklem t testi sonuçları

Boyut	Medeni durum	N	\bar{X}	SS	t	p
Antrenöre Güven	Evli	251	2.199	.889	-6.958	0.001
	Bekâr	176	1.900	.868		
Kulüp Başkanına Güven	Evli	251	2.155	.931	-8.030	0.001
	Bekâr	176	1.857	.858		
Sporcuya Güven	Evli	251	3.478	.740	-4.017	0.000
	Bekâr	176	3.197	.722		
Ölçek Geneli	Evli	251	2.533	.554	-10.225	0.000
	Bekâr	176	2.240	.592		

($p < 0.05$)

Tablo 6 incelendiğinde katılımcıların medeni durumlarına göre alt boyutlarda ve ölçek genelinde evli katılımcıların güven düzeyleri ile bekâr katılımcıların güven düzeyleri arasında anlamlı bir fark olduğu ($p < 0.05$) bulunmuştur. Alt boyutlarda ve ölçek genelinde bekâr katılımcıların güven düzeylerinin evli katılımcılardan daha düşük olduğu görülmektedir. Ölçek genelinde bekârların güven düzeylerinin ($\bar{X}=2.240$ -düşük) evlilerin güven düzeylerinden ($\bar{X}=2.533$ -düşük) daha düşük olduğu bulunmuştur. Bir başka ifadeyle, bekâr katılımcıların spor kulübüne evli katılımcılardan daha az güvendikleri, katılımcıların medeni durumlarına göre güven düzeylerinin bekârlarda düşük, evlilerde ise orta düzeyde olduğu söylenebilir. Evli ve bekâr katılımcıların sporcuya güvenlerinin, antrenör ve kulüp başkanlarına güvenlerinden daha yüksek olduğu söylenebilir.

Tablo 7 incelendiğinde katılımcıların gelir düzeyi değişkenine göre ölçek geneli ve alt boyutlarında güven düzeyleri arasında anlamlı bir fark olmadığı ($p > 0.05$) bulunmuştur. Aritmetik ortalamalara bakıldığında ise gelir düzeyi arttıkça puan ortalamalarının azalma eğiliminde olduğu görülmektedir.

Tablo 7. Katılımcıların gelir durumu değişkenine göre spor kulübüne güvenleri ile ilgili tek yönlü anova testi sonuçları

Alt Boyut	Meslek	N	\bar{X}	SS	F	p
Antrenöre Güven	0-1500	104	2.289	0.913	2.160	0.073
	1501-3000	124	2.175	0.875		
	3001-4500	94	2.101	0.937		
	4501-6000	57	2.066	0.889		
	6001 ve üzeri	48	1.906	0.861		
	Toplam	427	2.076	0.892		
Kulüp Başkanına Güven	0-1500	104	2.279	0.971	1.637	0.164
	1501-3000	124	2.100	0.921		
	3001-4500	94	2.022	0.887		
	4501-6000	57	1.982	0.851		
	6001 ve üzeri	48	1.910	0.919		
	Toplam	427	2.032	0.912		
Sporcuya Güven	0-1500	104	3.504	0.770	2.141	0.075
	1501-3000	124	3.413	0.647		
	3001-4500	94	3.353	0.610		
	4501-6000	57	3.292	0.775		
	6001 ve üzeri	48	3.237	0.777		
	Toplam	427	3.362	0.745		
Ölçek Geneli	0-1500	104	2.590	0.628	1.657	0.159
	1501-3000	124	2.441	0.579		
	3001-4500	94	2.404	0.541		
	4501-6000	57	2.386	0.630		
	6001 ve üzeri	48	2.343	0.557		
	Toplam	427	2.412	0.587		

(p<0.05)

Tablo 8 incelendiğinde katılımcıların kendini tanımlama değişkenine göre ölçek genelinde ve alt boyutlarda güven düzeyleri arasında anlamlı düzeyde fark olduğu (p<0.05) bulunmuştur. Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu anlamak üzere Levene testi ile homojenlik kontrolü ve post hoc (tukey) testi yapılmıştır. Tukey testi sonucunda gruplar arasındaki farklılıklar ile ilgili ulaşılan bulgular aşağıya çıkarılmıştır.

Antrenöre güven alt boyutunda kendini tanımlayan gruplarının aritmetik ortalamaları bakımından en düşük puanın holigan grubunda (\bar{X} =1.322-çok düşük), en yüksek ortalamanın ise TV izleyicisinde (\bar{X} =2.494-düşük) olduğu bulunmuştur. Güven düzeyinde seyirciler ile TV izleyicileri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmamakla birlikte aritmetik ortalama bakımından TV izleyicisi lehine küçük bir fark görülmektedir.

Tablo 8. Katılımcıların kendini tanımlama değişkenine göre spor kulübüne güvenleri ile ilgili tek yönlü anova testi sonuçları

Alt Boyut	Kendini Tanımlama	N	\bar{X}	SS	F	p	Tukey	
							Gruplar	p
Antrenöre Güven	Holigan (1)	64	1.322	0.582	27.118	0.000	1<2	0.003
	Fanatik (2)	87	1.796	0.753			1<3	0.000
	Taraftar (3)	111	2.143	0.930			1<4	0.000
	Seyirci (4)	99	2.454	0.817			1<5	0.000
	TV İzleyicisi (5)	66	2.494	0.773			2<3	0.022
							2<4	0.000
	Toplam	427	2.076	0.892			2<5	0.000
							3<4	0.040
							3<5	0.039
Kulüp Başkanına Güven	Holigan (1)	64	1.462	0.706	31.788	0.000	1<3	0.005
	Fanatik (2)	87	1.647	0.700			1<4	0.000
	Taraftar (3)	111	1.902	0.835			1<5	0.000
	Seyirci (4)	99	2.430	0.828			2<4	0.000
	TV İzleyicisi (5)	66	2.716	0.920			2<5	0.000
							3<4	0.000
	Toplam	427	2.032	0.912			3<5	0.000
Sporcuya Güven	Holigan (1)	64	3.125	0.710	3.627	0.006		
	Fanatik (2)	87	3.277	0.848				
	Taraftar (3)	111	3.388	0.649			1<4	0.042
	Seyirci (4)	99	3.456	0.767			1<5	0.008
	TV İzleyicisi (5)	66	3.558	0.687				
		Toplam	427	3.362			0.745	
Ölçek Geneli	Holigan (1)	64	1.858	0.391	48.849	0.000	1<2	0.001
	Fanatik (2)	87	2.183	0.327			1<3	0.000
	Taraftar (3)	111	2.375	0.557			1<4	0.000
	Seyirci (4)	99	2.718	0.519			1<5	0.000
	TV İzleyicisi (5)	66	2.855	0.568			2<3	0.049
							2<4	0.000
	Toplam	427	2.412	0.587			2<5	0.000
							3<4	0.000
							3<5	0.000

(p<0.05)

Kulüp başkanına güven alt boyutunda kendini tanımlayan grupların aritmetik ortalamaları bakımından en düşük puanın holigan grubunda (\bar{X} =1.462-çok düşük), en yüksek ortalamanın ise TV izleyicisi grubunda (\bar{X} =2.716-orta) olduğu bulunmuştur. Katılımcıların kulüp başkanına güven düzeylerinin holigan, fanatik, taraftar, seyirci ve TV izleyicisi olmak üzere artarak sıralandığı görülmüştür. Güven düzeyinde seyirciler ile TV izleyicileri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmamakla birlikte aritmetik ortalama bakımından TV izleyicisi lehine küçük bir fark görülmektedir.

Sporcuya güven alt boyutunda meslek gruplarının aritmetik ortalamaları bakımından en düşük puanın holigan grubunda (\bar{X} =3.125-orta), en yüksek ortalamanın ise TV izleyicisi grubunda (\bar{X} =3.558-yüksek) olduğu bulunmuştur. Bu boyutta istatistiksel bakımdan anlamlı farkın holiganlar ile seyirci ve TV izleyicileri arasında olduğu görülmektedir.

Ölçek ortalamasına bakıldığında kendini tanımlama gruplarının aritmetik ortalamaları bakımından en düşük puanın holigan grubunda ($\bar{X}=1.858$ -çok düşük), en yüksek ortalamanın ise diğer TV izleyicisi grubunda ($\bar{X}=2.855$ -orta) olduğu bulunmuştur. Ölçek genelinde ve alt boyutlarda aritmetik puan ortalamasının, holigan, fanatik, taraftar, seyirci ve TV izleyicisi olmak üzere artarak değiştiği görülmektedir.

Tablo 9. Ölçek alt boyutları ve ölçek geneli puan ortalamaları

Alt boyut (N=427)	\bar{X}	SS
Antrenöre Güven	2,076	0.892
Kulüp Başkanına Güven	2,032	0.912
Sporcuya Güven	3,362	0.745
Ölçek Ortalaması	2,412	0.587

Tablo 9 incelendiğinde katılımcıların, antrenöre güven alt boyutunda ($\bar{X}=2.076$), kulüp başkanına güven alt boyutunda ($\bar{X}=2.032$), sporcuya güven alt boyutunda ($\bar{X}=3.362$) ve ölçek genelinde spor kulübüne güven puan ortalamasının ($\bar{X}=2.412$) düzeyinde olduğu, güven düzeylerinin alt boyutlar ve ölçek genelinde düşük düzeyde olduğu görülmektedir. En düşük güvenin kulüp başkanına, en yüksek güvenin ise sporculara olduğu söylenebilir.

Tablo 10. Madde puan ortalamaları

Sıra No.	Madde No.	Maddeler (N=427)	Puan Ortalaması
1	6	Antrenörün oynattığı oyuncuların doğru oyuncular olduğunu düşünürüm.	1.852
2	1	Antrenörümüzün vizyonu yok.	1.943
3	16	Başkanımız altyapıyı önemser.	1.953
4	14	Başkanımız; çok iyi özellikleri ve yetenekleri olan biridir.	1.953
5	10	Kulüp başkanımız taraftarların beklentilerini karşılar.	1.967
6	5	Antrenör değişmeli.	1.985
7	7	Antrenörümüzün oyuna müdahalesini beğenirim.	2.007
8	11	Kulüp başkanının dürüst olduğuna inanırım.	2.035
9	15	Başkanımızın kulübün hedeflerini gerçekleştireceğine inanırım.	2.070
10	8	Bu takımın antrenörü işini dört dörtlük yapar.	2.086
11	13	Kulüp başkanının söylediklerine inanırım.	2.100
12	2	Takımın puan sıralaması kötü de olsa aynı antrenörle devam edilmesi gerektiğini düşünürüm.	2.142
13	12	Başkanımız kulüp menfaatlerini kendi beklentilerinin üzerinde tutar.	2.147
14	9	Antrenörün taktik becerisi beni memnun eder.	2.152
15	3	Antrenörümüz; çok iyi özellikleri ve yetenekleri olan biridir.	2.227
16	4	Antrenörümüz kazanmak için her türlü çabayı sarf eder.	2.283
17	20	Takımın puan sıralaması kötü de olsa aynı sporcularla devam edilmesi gerektiğini düşünürüm.	3.224
18	21	Tuttuğum takımda oynayan sporcuların doğru sporcular olduğunu düşünürüm.	3.260
19	17	Bu takımdaki sporcular gerçekten takımı önemserler.	3.325
20	18	Benim için skor değil oyuncuların mücadelesi önemlidir.	3.360
21	22	Tuttuğum takımın sporcularının teknik becerileri beni memnun eder.	3.440
22	19	Sporcular kazanmak için her türlü çabayı sarf eder.	3.562
Ölçek (Spor Kulübüne Güven) Ortalaması			2.412-Düşük

Tablo 10 incelendiğinde en düşük puan ortalamasının 6'ncı madde olduğu (Antrenörün oynattığı oyuncuların doğru oyuncular olduğunu düşünürüm-çok düşük düzey), en yüksek puan ortalamasının ise 19'uncu maddede olduğu (Sporcular kazanmak için her türlü çabayı sarf eder-yüksek düzey), maddelerin puan ortalamasının ise (bir madde çok düşük), düşük düzeyde olduğu görülmektedir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Araştırmaya katılan taraftarların cinsiyetlerine göre spor kulübüne güvenlerinde, erkek katılımcıların güven düzeyleri ile kadın katılımcıların güven düzeyleri arasında anlamlı bir fark olduğu ($p<0.05$) (Tablo 2) bulunmuştur. Bu durumun erkeklerin sporla (özellikle futbol) daha fazla ilgili olmaları, çevrelerinde futbol müsabakaları ile ilgili, değerlendirme, tartışma, fikir alışverişi ve bilgi paylaşımının daha fazla olması ve bazı bilgilere kadınlardan daha fazla ulaşabilmelerinden kaynaklanmış olabileceği söylenebilir. Nitekim Dietz-Uhler ve ark. (2000), erkeklerin kadınlardan daha güçlü bir taraftar olarak özdeşleştiğini belirtmişlerdir. Büyükdağ ve Bal (2020) ise, kişilerarası ilişkilerde güven düzeyini cinsiyet bakımından inceledikleri çalışmalarında, erkeklerin, düşünce, söylem ve davranışlar açısından, ikna olmak için, iletişim içinde olduğu kişilerden kadınlara oranla daha fazla tutarlılık bekledikleri sonucuna ulaşmışlardır. Haselhuhn ve ark. (2015) da, erkeklerin güvenlerini kadınlardan daha çabuk kaybettiklerini belirtmektedirler. Bu tespitlerin araştırma bulgularımız ile paralellik gösterdiği söylenebilir.

Katılımcıların yaş değişkenine göre spor kulübüne güven düzeyleri arasında anlamlı düzeyde fark olduğu ($p<0.05$) (Tablo 3) bulunmuştur. Bu durumun yaş ilerledikçe belirli bir olgunluk düzeyinden itibaren daha araştırmacı ve acele karar vermekten kaçınan insan yapısının yerleşmeye başlaması nedeniyle güven düzeyinin düşmesine neden olmasından kaynaklanmış olabileceği söylenebilir.

Katılımcıların meslek değişkenine göre spor kulübüne güven düzeyleri arasında anlamlı düzeyde fark olduğu ($p<0.05$) bulunmuştur (Tablo 4). Bu durumun katılımcıların meslekleri gereği iletişimde buldukları çevrenin çeşitliliğinden ve farklı kaynaklardan bilgi alabilme imkânlarından kaynaklandığı söylenebilir. Diğer meslek grubunda yer alan meslek grubu üyelerinin, spor kulübüne güven düzeylerinin düşük olmasında, genellikle yüksek entelektüel kimliğe sahip olmalarının, gelişen teknolojinin sağladığı global bilgi paylaşımı ve araştırmacı yapılarının da etkisiyle, spor kulüplerinin yönetimi ile ilgili başarısızlığı sorgulamaları, bunun

sonucunda özellikle sportif başarıların elde edilememesine bağlı olarak, güven duygularının azalmış olabileceği söylenebilir.

Katılımcıların eğitim düzeyi değişkenine göre kulüp güven düzeyleri arasında anlamlı düzeyde fark olduğu ($p<0.05$) (Tablo 5) bulunmuştur. Bu durumun eğitim düzeyine bağlı olarak 5N1K (nasıl, ne, nerede, neden, ne zaman, kim) kapsamında ve pozitif bilimler ışığında, araştırma ve kendini geliştirmeye bağlı olarak, kulüp başarısına etki eden daha fazla faktörün değerlendirmeye katılmasından kaynaklanmış olabileceği söylenebilir.

Araştırmaya katılan taraftarların medeni durumlarına göre spor kulübüne güvenlerinde, bekâr katılımcıların güven düzeyleri ile evli katılımcıların güven düzeyleri arasında anlamlı bir fark olduğu ($p<0.05$) (Tablo 6) bulunmuştur. Bu durumun evli katılımcıların bekârlardan daha sabırlı, anlayışlı ve sorumluluk sahibi olmalarının gereği olarak, karar vermeden önce aceleci davranmamak istememelerinden kaynaklanmış olabileceği söylenebilir.

Katılımcıların gelir düzeyi değişkenine göre kulübe güven düzeyleri arasında anlamlı düzeyde fark olmadığı ($p>0.05$) (Tablo 7) bulunmuştur. Bu durumun, gelir düzeyinin güven üzerinde yordayıcı bir özelliğinin olmaması ve futbol sevgisinin gelir durumundan bağımsız bir duygu, tutum ve davranış olmasından kaynaklanmış olabileceği söylenebilir.

Katılımcıların kendini tanımlama değişkenine göre kulübe güven düzeyleri arasında anlamlı düzeyde fark olduğu ($p<0.05$) bulunmuştur. Bu durumun, kendini holigan, fanatik ve taraftar olarak tanımlayanların, kulübe bağlılık düzeyi ve sportif başarı elde edilmesiyle ilgilenme düzeyinin bir göstergesi olmasından kaynaklanmış olabileceği, müsabakaları canlı (stadyumda) veya TV seyircisi olarak takip edenlerin, spor sonucuyla ilgilerinin düşük olmasının kulübe güvenlerinin daha yüksek olması sonucunu getirdiği söylenebilir. Nitekim Shin ve ark., (2018) bu tip taraftarların futbol maçlarına, zevk almak için ve eğlence olarak gören izleyiciler olarak katıldıklarını, bu nedenle takıma tam olarak bağlı olmadıklarını belirtmektedirler. Yoshida ve ark., (2014) ise bir spor takımına algılanan bağlılığı ve takımın başarılarını ve başarısızlıklarını kişinin kendisininmiş gibi deneyimleme eğilimi olarak tanımladıklarını belirtmektedirler. Bu tespitlerin bulgularımızı destekler nitelikte olduğu söylenebilir.

Araştırmaya katılanların en düşük güveni kulüp başkanına, en yüksek güveni ise sporculara duydukları, ölçek ortalamasının da düşük düzeyde olduğu bulunmuştur (Tablo 9). Bu durumun taraftarların kulübün özellikle sportif başarı durumunun kulüp başkanının

yönetimine bağladıklarının, başkan ve antrenöre karşı güven düzeylerinin düşük olmasının, spor kulübüne olan güveni de azalttığına göstergesi olduğu söylenebilir. Taraftarların genel olarak Yeni Malatyaspor kulübüne güven düzeylerinin düşük düzeyde olduğu söylenebilir.

Araştırmaya katılanların en düşük puan ortalamasının “Antrenörün oynattığı oyuncuların doğru oyuncular olduğunu düşünürüm.” maddesinde olduğu (çok düşük düzey), en yüksek puan ortalamasının ise “Sporcular kazanmak için her türlü çabayı sarf eder” (yüksek düzey) maddesinde olduğu bulunmuştur. Bu durumun, katılımcıların antrenörün oyuncu tercihlerinin yanlış olduğunu düşünmelerinden kaynaklandığı söylenebilir. Katılımcıların antrenör tercihinde başlangıçtan itibaren yanlış yapıldığını ve bu nedenle sportif başarı elde edilemeyeceğini düşündükleri, ilk 11’de yer alan oyunculardan onaylamadıkları oyuncuların değiştirilmesi durumunda ise bunu doğru bulacaklarını düşündükleri söylenebilir. Ayrıca, ölçek geneline oranla katılımcıların sporculara daha fazla güvendiklerini gösteren cevaplar verdikleri görülmektedir. Bu durumun katılımcıların sporcuları, başarı için yeterli mücadeleyi verdiklerini algılamalarından, buna karşılık antrenör ve kulüp başkanını aynı şekilde algılanmamalarından kaynaklanmış olabileceği söylenebilir.

Araştırma sorularına verilen cevapların puan ortalamasının “düşük düzeyde” olması elde edilen önemli sonuçlardan biridir. Bu durumun katılımcıların spor kulübüne genel olarak güven duymadıkları, ancak sporculara orta ve yüksek düzeyde güvendikleri şeklinde yorumlanabilir. Bu güven eksikliğinin taraftarlarla kulüp arasındaki iletişimin sağlıklı olarak oluşturulmadığının bir göstergesi de olabilir. Taraftar desteği olmaksızın bir kulübün sportif olarak başarılı gösterebilmesinin uzun süreli olmayacağı söylenebilir. Nitekim bu tespitlerimizle paralel şekilde, Michie ve Oughton (2005), İngiltere’de yaptıkları çalışmalarında, kulüplerin yüzde 94’ünün taraftarlarla diyalogu sürdürmekte çok az güçlük çektiklerini, ancak, taraftarların yalnızca yüzde 40’ının kurulan iletişimi “oldukça veya çok etkili” olarak gördüklerini belirtmektedirler. Potter ve Keene (2012) ise çalışmalarında kulüple özdeşliği yüksek taraftarların eski sporcu, ancak yeni ve tecrübesiz antrenöre karşı düşük düzeyde olumlu davranış gösterdiklerini, bunun bir antrenör olarak deneyimsizliği nedeniyle çoğunlukla olumlu olarak görülmemesinden kaynaklanmış olabileceğini savunmaktadırlar. Katılımcıların taraftar düzeyinde, antrenörün göreve yeni başlamasına rağmen ortaya konan bu tavrın, araştırma bulgularımızla paralellik gösterdiği söylenebilir.

Sonuç olarak, futbol kulübü taraftarlarına yönelik olarak yapılan bu araştırmada taraftarların Yeni Malatyaspor Kulübüne karşı güvenlerinin düşük düzeyde kaldığı, bu

durumun, kulübün hedeflerine ulaşması için yeni tedbirler olarak, yönetim ve antrenör değişikliğine gidilmesini gerektirebileceği, sportif başarının ancak ilave tedbirlerle mümkün olabileceği, kulüp yöneticilerinin, paydaşlarla görüş alışverişinde bulunmalarının faydalı olabileceği söylenebilir.

KAYNAKLAR

- Açak, M., & Karademir T. (2019). Spor kulübüne güven ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlilik ve güvenirlik çalışması, Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 21(1), 54-66.
- Aljazzaf, Z.M., Perry, M., & Capretz, M.A.M. (2010). Online Trust: Definition and principles, Conference: Computing in the Global Information Technology (ICCGI), 2010 Fifth International Multi-Conference on Project: Trust in computing, 1-6.
- Arslanoğlu, K. (2005). Futbolun psikiyatrisi, İstanbul: İthaki Yayınları.
- Atkinson, C. (1997). "The Total Teamwork Way", Team Performance Management, 3 (2), 116.
- Banyard, P., & Shevlin. M. (2001). Responses of football fans to relegation of their team from the English Premier League, Irish Journal of Psychological Medicine, 18(2), 66-67.
- Barbalet, J. J. (2011). Emotions beyond regulation: Backgrounded emotions in science and trust, Emotion Review, 3(1), 36-43.
- Büyükdag Y., Bal F. (2012), Kişilerarası ilişkilerde güven düzeyi ile travma sonrası hayata küsme düzeyinin cinsiyet değişkeni açısından incelenmesi, Uluslararası Akademik Psikolojik Danışma ve Rehberlik Araştırmaları Dergisi, 2020, 2 (2), 126-142.
- Certel, Z., Alkış, A., & Gürpınar, B. (2018). Antrenörlerin mesleki etik ilkelere uyma düzeylerinin antrenör ve sporcu gözüyle değerlendirilmesi, Mediterranean Journal of Humanities, 8(2), 223-231.
- Dietz-Uhler, B., Harrick, E. A., End, C., & Jacquemotte, L. (2000). Sex differences in sport fan behavior and reasons for being a sport fan, Journal of Sport Behavior, 23(3), 219-231.
- García, B. & Welford, J. (2015). Supporters and football governance, from customers to stakeholders: A literature review and agenda for research, Sport Management Review, 18(4), 517-528.
- Genç, DA. (1999). Futbol kulüplerinin stratejik yönetimi, Ankara: Bağırhan Yayinevi.
- FİFA (2020). Making football truly global, The Vision 2020-2023, 1-27.
- Hamil, S., Michie, J., Oughton, C., & Warby, S. (2000). Recent developments in football ownership. Soccer & Society, 1(3), 1-10.
- Hatipoğlu-Aydın, D. & Aydın, B., (2007), Bastır Ankaragücü: kent, kimlik, endüstriyel futbol ve taraftarlık. (Editör: Ercüment Özkaya), Ankara: Epos Yayınları.
- Haselhuhn, M.P., Kennedy, J.A., Kray, L.J. & Alex Bryant Van Zant (2015) Gender differences in trust dynamics: Women trust more than men following a trust violation, Journal of Experimental Social Psychology 56:104-109.
- Karasar, N. (2007). Bilimsel araştırma yöntemi, Ankara: Nobel Yayinevi.

- Kılıçgil, E. (2003). "Popüler kültür ve futbolda şiddet", Ankara İl Emniyet Müdürlüğü, Futbolda Şiddet ve Önlenmesi, Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü Basımevi.
- Koçer, M. (2012). Futbol derneklerine üye olan taraftarların şiddet ve holiganizm eğilimlerinin belirlenmesi: Kayseri örneği, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 1(32), 111-135.
- Koruç, Z., Bayar, P., & Arslan, F., (2004). Türkiye’de futbol fanatikleri: Sosyal kimlik ve şiddet, Türkiye Futbol adamları Derneği Ankara Şubesi ve Spor Toto Genel Müdürlüğü, Futbol Müسابakalarında Terörün Nedenleri ve Önleme Yolları Bilimsel Araştırma Yarışması, Ankara.
- Mayer, R.C., Davis, J.H., & Schoorman, F.D. (1995). An integrative model of organizational trust, Acad Manage Rev 20: 709–734 (s.712).
- Michie, J. & Oughton, C. (2005). The corporate governance of professional football clubs in England, Corporate Governance An International Review, 13(4), 517-531.
- Mullin, B.J., Hardy S. & Sutton, W. A. (2000). Sport marketing, champaign; Human Kinetics, 66-67.
- Myers, N.D., Feltz, D.L., Maier, K.S., Wolf. E.W., & Reckase, M.D. (2006). Athletes' evaluations of their head coach's coaching competency, Research Quarterly for Exercise and Sport, 77 (1), 111-121.
- Or, E.M. (2008). Spor kulüplerinde taraftar memnuniyeti: üç büyük spor kulübüne ilişkin bir araştırma, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Bilim Dalı İşletme Yönetimi ve Organizasyon Anabilim Dalı, Doktora Tezi, İstanbul.
- Potter, R. F. & Keene, J.R. (2012). The effect of sports fan identification on the cognitive processing of sports news, International Journal of Sport Communication, 5, 348-367.
- Resnick, P., Zeckhauser, R., Friedman, E. & Kuwabara, K. (2000). Reputation systems: facilitating trust in internet interactions, Communications of the ACM 43(12):45-48.
- Samra, B., & Wos, A. (2014). Consumer in Sports: Fan typology analysis, Journal of Intercultural Management, 6, (4), 263-288.
- San-Fu, K., Ming-Hui, H. & Po-Lun L. (2017). Coaching competency and trust in coach in sport teams, International Journal of Sports Science & Coaching 12(3), 319–327.
- Shin, H., Lee, H. & Perdue, R.R. (2018). The congruity effects of commercial brand sponsorship in a regional event, Tourism Management, 67, 168-179.
- Scholz, P. (2016). Football fan behavior of the oldest club in the Czech Republic, Journal of Physical Education and Sport, (JPES), 16 (1), 694-698.
- Soygüden, A., Barut. Y., & İmamoğlu, O. (2016). Profesyonel futbol taraftarı ve stadyum, (Editör: Yahya Polat), Ankara: Pegem Akademi.
- Şahin Kütük, B. (2012). Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri, İçinde: Davranış Bilimleri, Güngör Ergan, N. Şahin Kütük, B. Çoştur,R. (editorler), Ankara, Siyasal Kitapevi.
- Taşmektepligil, M.Y. Çankaya, S. & Tunç, T., (2015). Futbol taraftarı fanatıklık ölçeği, Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi, 6(1), 41-49.
- Theodorakis, N. D., & Alexandris, K. (2008). Can service quality predict spectators' behavioral intentions in professional soccer? Managing Leisure, 13(3), 162-178.
- UEFA Club Competition Landscape Report 2019-2020. 1-44.

- UEFA Taraftar İrtibat Görevlisi El Kitapçığı, Türkçe Versiyon (2011 Baskısı), 1-29.
- Vanek, M. (1971). The Coaches' Role and attitudes proceedings of international symposium on the art and science of coaching, Canada.
- Wann, D.L., Melnick. M.J., Russell, G.W. & Pease, D.G. (2001), Sport fans: The psychology and social impact of spectators, New York, NY: Routledge.
- Yıldırım, A. (2018). Sporda halkla ilişkiler kapsamında futbol kulüplerinde kriz yönetimi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Halkla İlişkiler ve Tanıtım Anabilim Dalı, Doktora Tezi.
- Yoshida, M., Gordon. B., Nakazawa, M. & Biscaia, R. (2014), Conceptualization and measurement of fan engagement: Empirical evidence from a professional sport context, Journal of Sport Management, 28, 399-417.

